

MAGYAR LAPOK

XII. évfolyam, 40 (3202) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, Telefon: 12-27.

Horthy István éve

Évfordulóhoz érkezünk. Február 19-én történt egy évvel ezelőtt, hogy az ország törvényhozása egyértelmű szavazással, lelkes közfelkiáltás útján kormányzóhelyettesé választotta Horthy Istvánt, kormányzó urunk elsőszülött fiát. Az államfői teendők ellátására a nagyérdemű ap mellé oda-állította segítő társként azt az ifjú egyéniséget, akiről méltán remélhetünk, hogy legbuzgóbb hűséggel tudja a kormányzó urat óriási történelmi feladatát megosztani. Bizton remélhetjük az ország, hogy az ifjú kormányzóhelyettes által az államélet legnagyobb helyén a jövő életosztójának ereje és biztonsága fog megnyilvánulni, s az apa alkotásának legjobb megtartója és továbbfejlesztője lesz a fiú, aki a magyar közéletben már addig is kivált lelkes és odaadó cselekvő készségével.

Félesztendő alatt megszerveződött a kormányzóhelyettesi hivatal, hová se-regestől tödult a nemzet és a nép, hogy a maga ügyes-bajos dolgaiban onnan támogatást, irányítást, jószívű megnyugtatókat kapjon. Mindenki-nek csak egyre fokozódott a bizalma, hogy az államfő helyettese a maga ifjú szívével minden magyar gondot megért, minden küzdő sorsot fel tud karolni. Jólesett érezni azt a terjedő közhangulatot, mely a kormányzóhelyettes egyéniségét ilyen értékkel, megbecsüléssel és szeretettel vette körül.

Annál fájdalmasabb megrendüléssel fogadták az egész magyar nép azt a hírt, mely félesztendő mulva, éppen Szent István ünnepnapján a harctérről érkezett, hogy a szeretett kormányzóhelyettes hősi kötelességteljesítése közben repülőgéppel lezuhant. A Don mezején lángok között lelte halálát. A nemzeti ünnep ragyogásába ezek a lángok úgy nyilaltak bele, mint a váratlan villámcsapás, mely lobbanó fényével vakító sötétségbe borítja a belenzőt. Így szakadt a gyász fekete-sege reánk. A magyar nép az apa fájdalmát is átérzte, de a saját tiaként is megrendülve temette el legújabb hősi halottját, ki az áldozatkészség nagyságával a legnagyobb példát mutatta a küzdő magyarság ifjú nemzedéke számára.

Az eltelt esztendő az a megrendítő halál, ez a lángbaborult megdicsőülés mintegy ketté választotta. Az esztendő első fele a reménység és bizalom növekvő melegségével vette körül az ifjú kormányzóhelyettest, az esztendő második felében pedig az ő személynél már áldozatként magaslat fel előttünk. A ráhulló láng belehasított a mi jövődőlátásunkba is, mintegy megvilágosítva előttünk az utat, hogy halálos birkózások között kell kiküzdenünk további életünket. Nem ingyen adták a jövődőlátást, azt legnagyobb áldozatokra való elszántsággal s az elszántság óriási cselekménysorozatá-

Göbbels beszéde után Angliára és Amerikára hárul a felelősség Európa sorsáért

A tengelyhatalmak szembenéznek a legnagyobb veszéllyel is. Ghandi életéért aggódik az indiai függetlenségi liga

Külpolitikai tájékoztatót adott a miniszterelnök a képviselőház külügyi bizottságának ülésén

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol sajtóban egyre sürűbben merülnek fel az aggodalmak a Szovjet Unióval kapcsolatban. A Daily Mail azt írja, hogy az átlag angol és amerikai polgár szemében hova-lovább úgy tűnik fel a helyzet, hogy a szovjet egymagában is meggyer-hek ezt a háborút. A nagytömegek nyíltan emlegetik, hogy az angol és amerikai hadvezetés jóformán alig ért el eddig valamit. A Szovjet Unió megszer-zhet magának a tulsulyt Angliával és az Egyesült Államokkal szemben. A közvélemény lassanként arra a meggyőződésre jut, hogy Anglia és Amerika csak a harmadik hegédün játszik a világháboru hangversenyében.

Külpolitikai tájékoztató ülés a magyar képviselőházban

A Budapesti Értesítő jelenti: A magyar képviselőház külügyi bizottsága pénteken délelőtti 11 órakor összeült, hogy meghallgassa Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter tájékoztatóját a külpolitikai helyzetről. Az ülés iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. Ott voltak a kormány tagjai és államtitkárai, a képviselőház elnöke és

alelnökei, valamint a külügyminiszterium vezető tisztviselői. Az ülés két óráig tartott.

Délután a felsőház külügyi bizottságában számolt be Kállay Miklós a külpolitikáról. A két Ház külügyi bizottságának üléséről, előreláthatóan csak rövid közleményt adnak ki.

Az indiai függetlenségi liga meg-bélyegezte az angol eljárást India és Gandhival szemben

Róma. (MTI.) A Popolo di Roma bangkoki jelentése szerint a Mahatma életéért komolyan aggódnak. Már a szivgyengeség tünetei és az egyre erősödő vérszegénység jelei is mutatkoznak rajta.

Sanghájból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az indiai függetlenségi liga az egész indiai kolónia részvételével nagygyűlést rendezett, amelyen megbélyegezte az angol eljárást India és Gandhival szemben. Egyben elhatározta a liga, hogy március 3-án ismét összeül, imádkozik Gandhiért és egy napos böjtöt tart.

Több mint 100 kilométert vonultak vissza az amerikai csapatok Tunéziában

Stockholmból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Az angol lapok nyíltan hangoztatják, hogy az amerikai csapatok Tunéziában súlyos vereséget szenvedtek. Az angol főváros katonai körében megállapítják, hogy az ameri-

kaj csapatoknak több mint száz kilométernyire kellett visszavonulniuk, ami súlyos nehézségeket okoz a brit első haderegnek is.

Buenos-Airesből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A Karibi tengeren is-

mét megélnék a tengeralattjárók tevékenysége — jelenti az amerikai hírszolgálat. A déjamerikai partok közelében elsüllyesztettek egy nagyobb brit hajót. A Trinidadba érkezett hajótörtek elmondták, hogy a hajót egy német buvarhajó ágyutűzzel süllyesztette el.

Liszaabonból jelentik: (MTI) A Stefani Iroda jelenti: Washingtonból jelentik, hogy Stimson hadügyminiszter elismerte, hogy az amerikai csapatok Középtuniszban komoly helyi kudarcot szenvedtek. Az ellenséges zuhanóbombázók tönkretettek sok harcokot. Az emberben és anyagban szenvedett veszteség szintén jelentékeny.

Montgomery támadással akar könnyíteni az amerikaiak szorongatott helyzetén

Kairóból Zürichbe érkezett legutóbbi jelentések arra vallanak, hogy Montgomery az amerikai csapatok veszedelmes szorongatott helyzetére való tekintettel, siet a 8-ik brit hadsereggel előnyomulni Tunisz déli részén. A harcok most Medenine környékén folynak. A felderítők jelentései is Montgomery gyors csapatösszevonásairól tesznek említést. Montgomery az előretolt kötelékek között tartózkodik.

Göbbels beszédének hatása Németországban

Berlinből jelentik: (MTI) A Német TI jelenti: A péntek reggeli német sajtó teljesen a Sportpalotában rendezett tömeggyűlés és Göbbels beszédének hatása alatt ir. A lapok a csütörtöki esti gyűlésen valóságos néphatározatokat látnak a totális háboru folytatása érdekében. Megállapítják, hogy a tömeg viháros helyeslése Göbbels beszédére az egész német nép sziklaszilárd akaratát juttatja kifejezésre a győzelem kivívása érdekében.

Róma. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: Az északolaszországi sajtó

val kell kiérdemelnünk.

Ezzel a drámai tanulsággal érkezünk el a kormányzóhelyettesi választás évfordulójához. Az akkori államfői magaslatról a megválasztott ifjú még nagyobb magaslatba emelkedett; a véptelenség sorsába nyitott

utat a magyarság előtt. Csak meg kell értenünk könyvek melegségén és emlékezés tisztaságán keresztül ezt az áldozatos utmutatást. A letelt év a Horthy István éve volt, amiből új idők forrásának kell lennie, hogy ez az év a maga forró reménységével és meg-

rendítő gyászával ne maradjon hiábavaló időköz. Hanem legyen összekapcsoló erő a volt magyar századok s a jövődőlátás között.

Ez a mélységes értelem és életre hívó akarat borong és világol a Horthy István éve fölött. (P. A.)

nagy részletességgel közli Göbbels dr. esütörtöki beszédét. A lapok hangsúlyozzák, hogy csak a tengely mentheti meg Európát a bosevizmustól. Egyben megelégedéssel veszik a népgyűlés megismétlődő tüntetését a fasiszta Olaszország mellett. A Sportpalotában összegyűlt férfiak és nők az egész német népet képviselték és biztosították a Führert arról, hogy mindenre képesek a végső győzelem érdekében. A római péntek reggeli lapokban a legnagyobb vieszhangra talált a beszéd. A *Popolo di Roma* munkatársa azt mondja a népgyűlésről írott cikkében, hogy a gyűlés újravábra is képes olyan cselekedetekre, amelyek a világot ámulatba ejtik.

Franco és Salazar aláírják az ibériai szerződést

Baselből jelentik: (B. T.) A Basler Nachrichten Lisszaboni jómájájközött diplomáciai helyről úgy értesül, hogy Franco és Salazar portugál miniszterelnök a jövőhónapban Portugália területén megbeszélésre ülnek össze. Az ibériai csoportra vonatkozó szerződést írják alá. Diplomáciai körökben úgy tudják, hogy ez a szerződés tartalmazza Spanyolország és Portugália barátságának új biztosítását, ezenfelül katonai, politikai és gazdasági kötelezettségeket is magában foglal. A szerződés azonban csak Spanyolországra és Portugáliára vonatkozik, ellenben nem tartalmaz semmiféle ígéretet sem a hadviselő felé. Lisszabonban kijelentik, hogy a két ország politikájában kitart a semlegeség mellett.

Romániában szigorú rendelet jelent meg a kommunisták ellen

Bukarest. (MTI.) A hivatalos közlönyben a következő rendelet törvény jelent meg: 1. A katonai hatóságok az érvényben levő törvényekben előírt büntetések mellett ugyanolyan hatállyal kimondják az összes ingó és ingatlan vagyon elkobzását azokkal szemben, akik jelenleg, a háború előtt, vagy alatt a szovjet által létesített politikai terrororganizációhoz tartoznak, egyedül, vagy bandákban a román nemzeti területen a hadsereg, a hatóság és a lakosság ellen erőszakos cselekményeket követnek el, rombolnak, meg nem engedett hírvérést folytatnak, vagy ellenállást fejtenek ki. Ingó és ingatlan vagyon elkobzásával sújtják a felbújtókat és bűnrészeseket, valamint a bűnpártolókat. 2. A katonai hatóság elrendelheti az első szakaszban elítélt családtagjai ellen is a vagyonelkobzást. A családtagokat ezenkívül a belügyminiszter által kijelölt gyűjtőtáborba viszik. A táborból való szabaddulás csak a békéketés után 6 hónappal történik meg. Családtag alatt értendő a házastárs, le- és felmenő rokon, valamint az elítélttel egy fedél alatt lakó valamennyi rokon.

AZ OSZTÁLYSORSJÁTÉK MAI HUZÁSA. Az osztálysorsjáték mai huzásán huszezer pengőt nyert 42.209, tízezer pengőt: 43.348, 73.315, ötezer pengőt: 28.651, négyezer pengőt: 58.155, háromezer pengőt: 15.878 és a 64.590 számú sorsjegy. (Feltételek nélkül.)

Megbocsátott fiainak az édesanya, pedig éhezették

Bogsán Györgyék törvényszék elé kerültek lelketlenségük miatt

„Tekintetes törvény, veressen vasat rám, Cudar ember vagyok, megvertem az anyám.”

Nagyvárad. Saját tud. Jól megtermett két román gazda állott pénteken dél előtt a nagyváradai törvényszék előtt. A vád ellenük: éhezették az anyjukat, az idősebb testvér meg is verte.

Mindketten tagadnak, idősebb és ifjabb Bogsán György is. Aztán jön az édesanyjuk: özvegy Bogsán Györgyné. Nem kívánja az idősebbik fia megbüntetését a gyerekeként sem panaszkodik. Mintha csak a színészvizsgákról és vidéki műsorok előadásokról ismert vers elevenedne meg a bíróság előtt. De csak rövid ideig. A bíróságnak arra a kérdésére, hogy a fiatalabb fia megbüntetését követeli-e, Bogsánné ugyanis már

„jigennel” válaszol. Nagynehezen megértetik vele, hogy az ügyész elejtette a vádat, mert a büntetőtanácsos elé csak az tartozna, ha a fia ellen panaszt tenne, hogy megverték, vagy beigazolódott volna, hogy éhezették, már pedig a bántalmazásért nem kívánta az idősebbik fia megbüntetését, azt pedig maga is beismerte, hogy nem éhezették csak a „juusát” nem adták ki egészen. Így aztán a panasz már a polgári bírósághoz tartozik, ha csak nem veszi át a vádat a gyermekei ellen. Bogsánné nem igen érti pontosan, hogy miről van szó, de azért végül is megbocsát a fiainak. A közismert népszerű vers vége azért esorbát szenved, mert a Bogsán Györgyök közül egyik sem kér önként „vasat”, hanem mindkettő nagy boldogan talpal el.

Ujpalota községe értékes adományokat juttatott a hadikórház sebesültjeinek

Sok ruhaneműt és élelmiszert gyűjtöttek össze és adták át a Vöröskeresztnek

Nagyvárad. Saját tud. Lapunk egy ízben már beszámolt arról, hogy Ujpalota községe röviddel a hadikórház felállítását után értékes adományokkal segítette a sebesültek segítségére. Az elmúlt héten 700 darab tojást és 160 liter tejet szállítottak be gyűjtésből a hadikórháznak. Most újabb gyűjtést rendeztek és annak eredményét esütörtökön szállították be és adták át a hadikórház parancsnokságának.

Az ujjpalotaiak összegyűjtöttek: 56 darab törülközőt, 3 lepedőt, 5 párnát huzattal, 11 párnahuzatot, 6 inget, 2 alénadrágot, 12 kötözőruhát, 3 zsebkendőt, 27 csészét, 7 tányért és 6 poharat. Összeadtak továbbá: 40 kiló lisztet, 39 kiló babot, 2 kiló borsot, 38 kiló zöldséget, 700 kiló burgonyát, 3 kiló hagymát, 164 darab tojást, 20 darab szappant és egy üveg lekvárt. Az értékes adományok mindennél jobban bizonyítják, hogy Ujpalota községének vezetősége, bírójai és minden lakója teljesen tudatában van az idők komoly parancsának, megérti és tettekből vállalja is a hazafias kötelezettségeket. Dícséret illeti ezt a kis Váradkörnyéki községet, amelynek lakossága erején felül áldoz a hazaszeretlet oltárán.

Nagy érdeklődés előzi meg az NSE országos vívőversenyét

Nagyvárad. Saját tud. Városunk vasárnapi programjának kimagasló eseménye lesz a Nagyvárad Sport Egylet keretében megrendezésre kerülő Hegedűs Imre örökös vándordíjas vívőverseny.

A versenyre már ezideig is az ország minden számottevő egyesületének kitűnő vívói beneveztek és a verseny az eddigi versenyeket felülmúló küzdelmekre ad kilátást.

A verseny immár hetedszerre kerül megrendezésre és külön érdekessége lesz, hogy a debreceni BBVC már egymásután 2 évben elvitte ezt a művészi kivitelű értékes vándordíjat és most az ország más sportegyesületei a rendező egyesülettel egyetemben, minden erejüket összeszedik, hogy a debreceniekől

megszerezzék a trofeát.

A vándordíjat 1937-ben a Nagyvárad Sport Egylet nyerte (egyéni győztes: Salamon Miklós NSE, 1938-ban ismét az NSE nyerte, egyéni győztes: Barabás Ferenc NSE, 1939-ben a Kolozsvári AC, egyéni győztes: Kökössy Mihály KAC 1940-ben ismét az NSE, egyéni győztes id. Szántay János, 1941. és 1942-ben a debreceni BBVC egyénileg dr. Fruppa és dr. Szép György BBVC.

A versenyüzri elnöki tisztséget dr. Rajcsányi László többszörös olimpikonunk és dr. Cziffra András a BEAC kitűnő vívója fogják betölteni.

A verseny a Szent László gimnázium ideiglenes tornatermében kerül megrendezésre (Szilágyi Dezső és Iványi Csóna-u. sarok.)

Mozik műsora:

APOLLÓ: Egér a palotában.
BELVÁROSI: Borosa Amerikában.
KORONA: Fehér emberek.
CASINO: Tökéletes Antal.

Új helyet kap a leventeotthon

Nagyvárad. Saját tud. A polgármester esütörtökön helyszíni szemlét végzett a leventeotthon és a légoltalmi kórház elhelyezése céljából. A leventeotthon ideiglenes elhelyezésére alkalmasnak mutatkozott a Rhédey-kerti sporttelep öltözője és a mellette lévő lövölde-épület. A megyeháza előtti kioszkba központi leventeegyesületi iroda kerül. A légoltalmi kórházat a tanítók házának földszintjén rendezik be.

Aremelést kérnek a vendéglősök

Nagyvárad. Saját tud. A vendéglőiparosok dr. Kalas László vezetésével küldöttségileg jelentek meg péntek délután a polgármesternél és kérték, engedélyezze, hogy a vendéglői menü árát, amely ma két pengő, felemeljék. Kérésük indoklására felhozták a vendéglősök, hogy más városokban mindenütt drágább a menü, így Debrecenben 2.50, Sopronban 2.70, kisebb helyeken pedig még sokkal költségesebb a vendéglői étkezés. A polgármester megtárgyalta ezt a kérdést dr. Varga László tanácsnokkal, az elsőfokú iparhatóság vezetőjével. Miután az árak szabályozása az árkormánybiztoság hatáskörébe tartozik, a vendéglősöknek oda kell fordulniuk, kérésüket a polgármester javaslattal fogja felterjeszteni.

Farsangi mulatságok beszüntetése

Mint ismeretes, a magyar királyi belügyminiszter 134000089-1942. számú rendelete a mai rendkívüli viszonyokra tekintettel, a bálók és táncestélyek tartását betiltotta és csak a farsangi tartamára adta meg a lehetőségét annak, hogy a rendőrhatalóság néhány egyszerűbb keretek között rendezendő farsangi mulatságra adjon engedélyt.

Tekintettel arra, hogy a m. kir. belügyminiszter által a farsangi mulatságok engedélyezésére adott ezen felhatalmazás keretei már beteltek, tehát Nagyváradon már eddig annyi farsangi mulatságot engedélyezett a rendőrhatalóság, amennyire felhatalmazása volt, tekintettel továbbá arra, hogy a jelenlegi rendkívüli viszonyok közepette fokozottabb mértékben kelthet viselkedést, egyesek táncolni akarásának előtt, akik ezt önhihájukon kívül nem tehetik meg, a rendőrhatalóság vezetője felhívja az érdekelt egyesületek társaságok, stb. vezetőségét, hogy táncmulatság megtartására máától kezdve semmiféle egyesületnek, társaságnak, stb. engedélyt nem fog adni és ilyen irányú kérelmekkel a rendőrhatalósághoz ne is forduljanak.

A német népfőiskolák száma. A háború kitörése után bevezetett német népfőiskolák, illetőleg a középiskolák népfőiskolái osztályainak száma 3700-ra emelkedett.

Súlyos veszteséget szenvedtek a bolsevisták az Ilmen és Ladoga-tó körüli csatákban

Charkov térségében tovább tartanak az elkeseredett harcok. Tuniszban újabb ellenséges állásokat foglaltak el a tengelycsapatok

Még nem tudott a rossz időjárás miatt Spelman newyorki érsek Rómába repülni

Madridból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Spelman newyorki érsek Barcelonából még nem tudott továbbrepülni Rómába a rossz idő miatt. Spelman, hír szerint hazatérőbe néhány napig Spanyolországban marad és érintkezésbe lép a spanyol kormányzattal.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol hírszolgálat különjelentése szerint a szövetségesek Tuniszban kiürítették Ferianát, Sbeitlát, a német csapatok pedig elfoglalták Caserinot.

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A londoni rádió csütörtök esti jelentése szerint Stimson hadügyminiszter Washingtonban ellenezte, hogy az amerikai csapatok vesztesége Tuniszban több mint 3500 halott, 6500 sebesült és mintegy 32.000 fogoly és eltűnt. Ezekben a számokban a legutóbbi harcok veszteségei még nincsenek benne.

Leszabomból jelentik: (MTI) Loudoni jelentés szerint Wilson tábornok átvette a középkeleti angol hadsereg főparancsnokságát.

Charkov városának területét kiürítették a németek

Berlin. (MTI) Interinf: A bolsevisták támadó tevékenysége főleg a keleti arcvonal déli szakaszain szerdán érezhetően csökkent. Novoroszijzsk térségében egy német támadó vállalkozás visszavetette a szovjet erőket egy keskeny parti sávra. Krasznodartól északra német páncélosok és utászok több sikeres támadó vállalkozást hajtottak végre és megsemmisítették a bolsevisták több nagyobb erőcsoportját. Vorosilovgrádtól nyugatra a bolsevisták tömeges gyalogsági erőikkel támadást intéztek a német magaslati állások ellen. Ezek a támadások már az állások előtt összeomlottak. Feltűnő volt a páncélos támogatás hiánya. Charkov térségében változatlan hevességgel tovább tartanak az elkeseredett harcok. Charkov városának területét kiürítették, miután messzemenően elpusztították a vasúti, ipari berendezéseket, javítóműhelyeket és magunkkal vittük teljes élelmiszer készletünket. Az Ilmen-tó déli-keletre a szovjet csapatok folytatták tömegtámadásaikat, de rendkívül súlyos és véres veszteségeket szenvedtek. 20 páncélos közül 16-ot kiöltöttünk. A Ladoga-tó menti csatában a szovjet csapatok súlyos veszteséget szenvedtek. 38 páncélos megsemmisítettünk. A Névától nyugatra a bolsevisták 23 páncélosit veszítették. A bolsevisták olyan nagy és súlyos veszteségeket szenvedtek, hogy a legutolsó két támadás során a bolsevita lövészek rajai csak szörványosan követték a kísérő páncélosok megindított sorait.

Berlinből jelentik: (MTI) Mint a Német Távirati Iroda értesül brit bombázók február 18-án késő este bonyomultak a Német Öböl területe fölé. A vadászgépek és a légháritó tüzréteg már a berepülés során megáramadták őket. Az ellenséges repülőgépek a hir-

telen fellépő erős elhárítás és sűrű találgatás miatt csak tervszerűen tudták ledobni bombáikat. Több ellenséges bombázót lelőttünk.

Fejlesztetten visszavonultak az amerikaiak az afrikai fronton

Róma. (MTI) A Stefani jelenti: Az elasz főhadiszállás 999. közleménye: A tengelycsapatok Tuniszban újabb

Moszkva által pénzelt terroristák sorozatos büncselekményeket követnek Afrikában

Párizs. (MTI) A Stefani jelenti: A Cry de Peuple című lap cikket közöl az algiri és a tuniszi helyzetéről. Beszámol a cikk arról, hogy Moszkva pénzen nagyon sok terrorista működik ezekben az országokban és napról-napra követnek el politikai büncselekményeket, amelyeknek nemcsak azok a franciák áldozatai, kik hűségesek maradtak a vichy kormányhoz, hanem Giraud pártbívei is. A Giraud rendőrség fáradozásai, hogy a büncse-

lekmények tetteseit elfogja meddők maradtak.

Tangerből jelentik: (MTI) A Stefani jelenti: Peyrouthban, Algir főkörmányzója a sajtónak adott nyilatkozatában kijelentette, hogy eltökélt szándéka az országot a legnagyobb eréllyel igazgatni, hogy az angol-amerikai expedíció haderege annak minden erőforrását felhasználhassa. Hozzátette, hogy teljesen egyetért Eisenhowerrel a zsidóknak tendó könnyítések tekintetében.

Mindjobban összezavarodik a helyzet Angliában a Beveridge-terv miatt

Amszterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az angol hírszolgálat jelentése szerint határozati szavazásra bocsátották a munkáspártnak azt az indítványát, hogy a Beveridge tervet mielőtt valósítsák meg. Ez olyan drámaivá tette az alsóház csütörtöki ülését, amilyenre Churchill kormányralépése óta nem volt példa. A munkáspárt határozottan ragaszkodott ahhoz az indítványhoz, amely kifejezésre juttatta az elégedetlenségét. Mihelyt a munkáspárt határozata ismeretessé vált sürgős miniszteri tanácsokat tartottak. A kulisszák mögött magának-

ciók vannak folyamatban, amelyeknek céljuk a helyzet megmentése.

A MTI jelenti: A honvédelmi miniszter látogatást tett a Nemzeti Munka Központ bemutatóján és ott mondott beszédében hangozta, hogy a katonák hiába küzdenek a harctéren és hiába áldozzák fel életüket, ha idehaza a munkás nem teljesíti kötelességét. A magyar munkás tudja miért dolgozik és meg van benne az erkölcsi összetartás.

Rómából jelentik: (MTI) Mint Milánóból jelentik, az albán testület tanácsulást tartott. Az albán miniszterelnök

programját a következők vázolta:

1. Az egész vonalon megerősíteni az állam tekintélyét.
2. Az államot képesé tenni, hogy megvédje magát minden külső és belső veszéllyel szemben.
3. Megvédeni minden albán nyugalalmát és biztonságát.

Száz éve nem volt ilyen szárazság Délamerikában

Majdnem teljesen kiszáradt a buza, kukorica és a rizs

Zürichből jelentik, hogy Argentínában olyan szárazság lépett fel, amire száz éve nem volt példa. Az ország északi és középső részeiben a búza, kukorica és rizs majdnem teljesen kiszáradt, de a len is nagy veszélyben forog. Az északi citrom- és narancsültetvényesek termésük háromnegyedrészének elvesztésével számolnak. A borzasztó vízhiány miatt a szarvasmarha is sokat szenved, állandóan folyik a szükségmészárlás, hogy legalább az állatok bőrét megmentsék. Uruguayban még rosszabb a helyzet. A kormány most arra kérte Braziliát és Argentínát, hogy áthajthassa marháit a határon, hátha az ottani még nem egészen kiszáradt legelőkön megmenthetik a jószágot. Miután az említett két államban sem sokkal kisebb a szárazság, nem valószínű, hogy beleegyeznek Uruguay kérelmébe.

Mi történt Franciaország kereskedelmi hajóhadával?

Párizsból jelentik: A Francia-Észak-Afrikában történt események következtében a francia kereskedelmi hajók nagy része elveszett. A valóságos veszteséget nehéz megállapítani, mert az eredeti hajótér az utóbbi három évben állandóan csökkent. Az 1939-ben meglévő összesen 2.730.000 bruttóregisztertonnányi 662 tengeri hajóból 1941-ben már csak mintegy 400 hajó (1.900.000 tonnával) maradt Francia kézben. Sok hajó a háború áldozata lett, mások a dünkircheneri dráma hatására és a közelgő összeomlás látlára tengerentúli francia és amerikai kikötőkbe menekültek, vagyis gyakorlatilag kiváltak Franciaország kereskedelmi hajóhadából. A fegyverszünet megkötése után 1.500.000 brt. hajótere maradt a franciáknak, amelyet a hadviselő államok semlegesnek tekintettek. Ez bonyolította le azóta az anyaország és a gyarmatok közti forgalmat. Az angolszások északafrikai támadásának pillanatában, a szakemberek véleménye szerint, a francia kereskedelmi hajóhadnak kétharmada tartózkodott a marokkói és algériai kikötőkben. Eszerint Franciaország hajóhada ma alig több 5-600 ezer tonnánál.

JAPÁNBA ÉRKEZETT AZ ELSŐ CELEBESZI GYAPOTSZÁLLITMÁNY. A Domei-iroda jelenti Tokióból, hogy Celebesz szigetéről Japánba érkezett az első gyapotszállitmány. A sziget megszállása után ugyanis japán szakemberek azonnal gyapotültetvényeket létesítettek kísérletképpen. Ezeknek már az első termése olyan bőseges volt, hogy Tokióba lehetett belőle szállítani. TFK

Uvassa és ter'essze a Magyar Lapokat

Negyvenkét új iparosmester vizsgázott le sikerrel

Nagyvárad. Most tartották meg a február hóban mestervizsgára jelentkezők szakvizsgáját az erre kijelölt bizottság előtt. Összesen 52 jelentkező közül 42 tette le sikerrel a vizsgát, ami biztató jel a javulásra, tekintettel arra, hogy eddig 40-50 százalék bukott meg.

Az új mesterek névsora a következő: Fekete Ferenc, Lökösházy György, Nikonov Elek, Vigvári József, Bozsoki János, Kulcsár Mihály, Szabó Ferenc, Szabó Sándor, Baán Lajos, Gál Sándor, Kapcsos Gyula, Hermann János, Illés József, Jámbor Sándor, Román József, Szakállás János, Fehér Sándor, Kropp Lajos, Szilágyi Gábor, Darvas László, Vass Lajos, Kádár Lajos, Puskás Endre, Mág Viktor, Kovács Imre, Balogh Ferenc, Kovács Lajos, Nemere Béla, Makkai Imre, But János, Máté László, Szalay László, Nagy Pál, Pető Lajos, Rácz József, Galló Mária, Müller Magda, Zombori Ferenc, Tikász Sándor, Németh Ferenc, Bánai Sándor és Brolik Sándor.

Nyelvünk fejlődéséről tartott előadást dr. Bérczi Géza a szabadegyetemen

Nagyvárad. A városi Népművelési Bizottság szabadegyetemi előadásainak sorozatában csütörtök délután dr. Bérczi Géza egyetemi tanár tartott előadást „A magyar nyelv az európai nyelvek gyűrűjében” címen.

Az előadó bevezetőjében vázolta a magyarság honfoglalás előtti történetét a reá világított arra a fordulóra, midőn a magyarság erdőkben lakó nomád népből pusztán lakó félnomád, lovas nép lett. Ezután rátért a szomszédnépek hatására s arra a befolyásra, melyet a magyarság közelében lakó nemzetek, így elsősorban a török, bolgár és még néhány környező nép nyelvünkre gyakoroltak.

A török hatás eredménye, hogy egyes állatzavaink s nemkülönben a különböző terményekre vonatkozó kifejezéseink nagyrésze minden kétséget kizáróan török eredetű. De érezhető nyelvünkben — mondotta — lengyel, szláv, orosz és német hatás is. Ezek a szavak — mondotta — már annyira a köztudatba iktatódtak, hogy egyik-másik szónak már sokan nem is lelik eredeti magyar kifejezését, holott számos tősgyökeres magyar „variációja” is van.

A továbbiak során dr. Bérczi rátért a kereszténység felvételével jelentkező szellemi és főként nyelvészeti változásokra. Hangsúlyozta éppen az egyházi nyelvvel kapcsolatban a latin nyelv intenzív befolyását s a nyelvbeli tüneteken túl a helyzetváltozások nemzeti és kulturális jelentőségét is. Mindezeknek a kereszténység adta a következő nagyon is megszívlelendő megállapítást tette: Az idegen szavak sokszor örvedetes gyarapodást jelentenek, sokszor azonban megölik a nyelv eredetét, ezért rendkívül vigyáznunk kell, honnan és mit veszünk át a nyelvünkbe.

A szépszámu lelkes közönség ószinte tapással tüntette ki a kiváló előadót. A sikerült előadás végén Vidor József, az Iskolánkülső Népművelési Bizottság titkára mondott köszönetet a közönségnek és az előadónak.

Birtokpolitikai kérdéseket vitatott a Magyar Élet pártjának gyűlése

Milyen eredményeket ért el a kormány a zsidótörvényekkel és a telepítéssel

A Magyar Országos Tudósító jelenti: A Magyar Élet Pártja csütörtöki pártnapján az idősebb birtokpolitikai kérdésekről tartott előadásokat. Az első előadó vitéz Vass Elek miniszteri osztályfőnök volt, aki többek között bejelentette, hogy a második zsidótörvény alapján 820.000 hold mezőgazdasági és 500.000 hold erdőgazdasági ingatlan került nyilvántartásba. Az első zsidótörvény végrehajtása során 225.000 hold jutott keresztény kézre. Az új zsidótörvény alapján a mai napig a 100 katasztrális hold alatti zsidó ingatlanok sorát rendezték véglegesen. Az összesen 820 ezer holdnyi zsidó mezőgazdasági ingatlanból 504.000 holdra a tulajdon átengedése tekintetében már kötelező határozatot hoztak. A múlt év végéig összesen 31.000 házhely került kiosztásra. A telepítési akció során 55.000 család jutott földhöz. A további birtokpolitikát az önálló családi kisbirtokok szaporításában látja. A gazdaságilag életképtelen törpebirtokok túltengése és a mezőgazdasági népesség gazdasági terjeszkedését gátló latifundiumok fennmaradása egyaránt hátrányos. Szociális szempontból a földhöz nem juttatható mezőgazdasági munkásság gazdasági megsegítésére törekszik a kormány. A földkérdést csupán birtokpolitikai eszközökkel véglegesen megoldani nem lehet, feltétlenül szükséges mezőgazdasági erőink fokozása és minél teljesebb kihasználása. Vitéz Igmándy-Hegyessy Géza ny. altábornagy előadásában arra mutat rá, hogy a Vitézi Rend önkéntes felajánlások útján 11.000. telepítési és földbirtokpolitikai intézkedések során 28.000 hold földhöz jutott, amelyre tisztí és legényeségi állományú vitézeket telepítettek. A zsidó mező- és erdőgazdasági ingatlanok átengedése folytán 130.000 holdhoz jut a Vitézi Szék. Ebből a múlt év végéig 50.000 holdat már birtokba vettek, vagy megindították az átvételi eljárást. A tavasz folyamán 46.000 hold átadása történik meg. Eddig 441 tiszti és 5200 legényeségi vitéz jutott vitézi telekhez. Denel Aladár országgyűlési képviselő a Földhivatalintézet földbirtokpolitikai tevékenységét ismertette. Kádár Levente államtitkár, az ONCSA ügyvezető elnöke az országos szociális felügyelőség irányítása mellett működő közjóléti szövetkezetek tevékenységéről beszélt. E szövetkezetek feladata, hogy lehetővé tegyék a sokgyermekes családok földhözjuttatását, ha nincsen meg az anyagi erejük a földvásárláshoz. Az előadásokat nagy érdeklődéssel fogadták.

Virágcsokrok a missziós házban

Nagyvárad, február hó.

A Missziós Háza vetődtem, fontos ügyben kellett érdeklődnöm ott. S megkapott halk, tiszta nyugalma. Viharvert, meggyőzött, eltévedt embereknek kelle-ne itt időnként otthont nyújtani, hogy megpihenjenek, fölülemelkedjenek az élet zűrzavarán, amelyekbe már-már elmerültek s a vén, de nem komor falak szelid árnyékában lassan, észrevétlenül megtérjenek. Lelki szanatórium volt a felőre, amit eltöltöttem itt.

Scholz Klára, a Missziós Társulat lelkes külső munkatársa kedvesen föl-tessékelte az irodába, ahol a Katolikus Nőszövetség egyesületei székelnék. Tréfásan mutatott be az ott tevékenykedő hölgyeknek:

— Rettenetes ember: újságíró.

No, nem olyan veszedelmes... Körülnéztem, derűs, boldog hely ez. A berendezésben magyaros motívumú díszítések vegyülnek kegytárgyak ékességeivel, jelezve a vallásos és a nemzeti szempontokat, amelyek az itt folyó szociális munkában érvényesülnek.

Kecses kis íróasztalok... Az egyik-nél Hess Márta szociális gondozónő, a lányegyesületek táradhatatlan minde-nese munkálkodik. Innen indulnak hát ki azok a kegyes terrorcselekmények, amelyekkel ez a csodálatos buzgósgú fiatal leány szerkesztőségünket mind-untalan lehengerli. „Hoztam egy közle-ményt, egy beszámolót, egy felhívást, de ezt szóról-szóra le kell közzölni... Nehogy megrövidítsék, egy szó, egy név

se maradhat ki belőle”. Bármilyen ag-gasztó legyen is a papirkorlátozásos helyszüke, nem tűr ellentmondást, muszáj engedelmessékedni neki. Kírímán-kodja, kivesszeksz, kiorószakolja az ő egyesületeinek jogait.

— Megálljon csak, maga kis terrorista. — fenyegetjük meg néha. — Jön a bosszú s az rettenetes leszen...

Itt az irodában sokkal szelídebb... Kaszap István képre mutat, mely szé-pen bekeretezve áll asztalán:

— Ó a mi irodavezetőnk.

Percre-percre népesedik az iroda; asszonyok jönnek értekezletre: a Szent Monika Község egyik csoportjának tagjai. Virágokról nevezték el a csoportot, van hívívág, napraforgó, havasi gyopár, ibolya, nefelets, margaréta — tiz vagy tizenkét csoport. Mutatják a csokrok virágzálat megörökítő albumot, amelyet Castano Kőszeghy Mária készített. Iparművészeti remekmű ez az album. Minden csoport fényképgyűjteménye előtt díszes címlap egy-egy virág-csokorról, amelyet csak nemes művészlélek álmodhatott meg s csak nemes mű-vészlélek álmodhatott meg s csak szak-avatott kéz ábrázolhatott így.

Gyűlnek az asszonyok, komoly köte-lenség-tudással, de vidáman és otthono-san. Már érzem is, hogy távoznom kell, mert mindjárt megkezdődik az értekez-let. Ekkor az egyik hölgy, a lenkivá-lóbbak közül való a pompás iholyacso-korban, így szól asszonytársaihoz:

— Váriatok még, elszivok kint egy cigarettát... (j. b.)

Faludi Ferenc magyar költő Romában

Előttünk a képes ma-gyar irodalomtörténebből ismert egyko-rú metszet: papíruhá férfi ül szerzetesi s litterátus egyszerűséggel berendezett dolgozószobájának az íróasztalánál, fö-lője hajolva ír s a kitárt ablakon belát-szanak a San Pietro kupolájának a fen-séges körvonala... Ez a papi ember: Faludi Ferenc jezsuita, a XVIII. század kiváló magyar költője, aki 1740 körül őt esztendődt tartózkodott Romában mint a Szent Péter templom magyar gyónatója s az itt töltött idő alkalmas volt arra, hogy az olasz irodalomban el-merülve, az így szerzett üdvös ismerete-ket és tapasztalatokat a maga környe-zete és az egyetemes magyar irodalom javára értékesítse. Eppen kétszáz éve Faludi Ferenc római időzésének. Erde-kes, hogy ennek a korszaknak két ki-emelkedő magyar költője alakja: Faludi Ferenc és Mikes Kelemen is az ország határain túl élt és dolgozott. Egyik: Mikes Kelemen, Rákóczi fejedelem há-séges kamarása a törökországi számkí-vetésben, a másik: Faludi Ferenc pe-dig Romában s mindkettő a latin szem-lem forrásából merített. Erről tartott most legutóbb Mihály László előadást a római rádióban rövidhullámon.

Nyilvántartják a visszavont iparjogositványokat

A Magyar Tudósító jelenti: A kereskedelmi miniszter leiratot intézett az iparhatóságokhoz. Megállapítja, hogy nincs olyan hatályos jogszabály, amely előírja az eledfoku iparhatóságok ré-zezére azoknak a személyeknek a nyil-vántartását, akiknek iparjogositványát bármely okból visszavonták. A jogosu-latlan iparüzés hatályosabb megátlása érdekében kívánatos, hogy az ipar-hatóságok jogszabályi rendelkezés hiányá-ban is gondoskodjanak az ilyen szemé-lyek nyilvántartásáról, mert ez a nyil-vántartás lehetőséget nyújt arra, hogy az iparhatóságok az illető személyek tevékenységét állandóan fokozott figye-lemmel kísérhessék.

Előadás a MÁV alműhelyben

Nagyvárad. Saját tud. Ismeretes, hogy a MÁV alműhely vezetősége időnként színvonalas kulturáloadások-kal igyekszik teljesíteni nevelő fel-adatát a reábizott munkások között. Kulturprogramja keretében vasárnap folyó hó 21-én délután 6 órai kezdet-tel Csapó György műszaki tanácsos a „Horthy-csúcs megmászása” címmel vetített képes előadást tart. Az előadá-son belépődij nincs.

A LENGYEL FŐKORMÁNYZÓSÁG ISKOLÁI. A volt Lengyelország terüle-tén élő ukránok iskolaügyével azelőtt nem sokat törődtek. A német közigaz-gatás egyik legfőbb feladatának tekin-tette ennek rendezését, úgy hogy ma már 4181 elemi iskola, 12 gimnázium és 6 tanítóképző áll az ukrán ifjuság ren-delkezésére. A lengyel lakosság részé-re 8465 állami és 59 magán elemi kolát engedélyeztek. A fő kormányzó-ságban még egy orosz és egy fehérré-piáskola is működik. (TFK.)

Legyőzhetetlen az a nép, amely még a stalingrádi szerencsétlenség ellenére is növelni tudta erejét

Göbbels német birodalmi miniszter megrendítő beszédet mondott a keleti veszélyről

Berlin. (MTI.) A Német Távirati Iroda jelenti: A berlini Sportpalota csüszörtökön délután a német nép különösen megható megnyilatkozásának volt színhelye. A sok ezer főnyi tömeg kifejezésre juttatta Németország győzelmi akaratát és megalkuvás nélküli készségét a győzelmet szolgáló minden eszköz maradéktalan latbavetésével. A nagyszabású gyűlésen, amely a totális háború követelésének jegyében állott, fasiszta küldöttség is részt vett Alfieri berlini olasz nagykövét vezetésével. A berlini helyettes körzetvezető bevezető szavai után Göbbels miniszter kezdte meg beszédét, amelyet ismételtén félbeszakított a viharos helyeslés. Lelkes éljenzés tört ki a tömegekből akkor is, amikor Göbbels Németország szövetségeseiről megemlékezve, az olasz nép rendületlen győzelmi akaratát és a vitéz japán nép harcait említette. Szünni nem akaró tettségnyilvánítás fogadta a miniszternek azt a bejelentését, hogy keleten az offenzíva a nyáron ismét megindul.

Csak a német nép és szövetségesei tudják kimenteni Európát a bolsevista veszélyből

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter csüszörtökön délután egy népgyűlésen beszédet mondott a keleti válságról és a totális háborúról. A hatalmas csarnokot zsúfolásig megtöltötte a nép minden rétegéből való közönség.

A miniszter hangsúlyozta, hogy három héttel ezelőtt, amikor utoljára szólta a német néphez ez a válság tetőpontján volt. Idézte Stalingrád védőinek rádiójelentését, majd így folytatta:

Egy nép, amelynek megvan az ereje ilyen szerencsétlenség elviselésére, sőt, hogy abból még növelje erejét, az legyőzhetetlen. Kijelentéseimet az a szent komolysággal és azzal a nyílt őszinteséggel teszem, amelyet ez az óra megkövetel tőlünk. Mi németek vérteljesen vagyunk a gyengeség és esendőség ellen. A háború csapásai és szerencsétlenségei csak még több erőt kölcsönöznek nekünk. Nincs itt az ideje, hogy azt kérdezzük, hogy történt mindez. Ez majd későbbi beszámoló tárgya lesz, amikor teljes nyíltsággal ismertetjük a helyzetet. Akkor közöljük majd, hogy annak a szerencsétlenségnek, amely minket a legutóbbi hetekben ért, megvan a mély sorszerűsége. Az a nagy áldozat, amelyet Stalingrádban hoztak katonáink, döntő történelmi jelentőségű volt az egész keleti harcra számára. Ez az áldozat nem volt hiábavaló. Ezt maga a jövő fogja megmutatni. Keleten jelenleg súlyos katonai megterhelést élünk át. A Steppe támadása tiszteletreméltó földrésünk ellen olyan

lendülettel indult meg, amely elhomályosít minden emberi képzeletet. Ezzel az óriási támadással szemben a német véderő és szövetségesei az egyetlen védőbástya.

Amikor a Führer 1941 június 22-én a német véderőt keleten támadásra indította, tisztában voltunk azzal, hogy ezzel megkezdődött a gigantikus világháború legdöntőbb harca. Tisztában voltunk azzal, hogy a veszedelem és nehézségek a további várakozással csak növekednek. A támadás két perccel 12 óra előtt történt. Értelmezhető, hogy a bolseviszta aralom nagyszabású blöffölés és leplező mesterkedéseit következében a Szovjetország háborús potenciált nem becsültük fel helyesen és csak most válik előttünk nyilvánvalóvá egész nagyságában. — Olyan veszélyeztetést jelent ez a birodalomnak és az európai földrésznek, amely elhomályosítja nyugat minden veszedelmét. Először a világ közvéleményéhez fordulok és bejelentem annak a bolsevizmus elleni harcunk három tételét: 1. Ha a német véderő nem lett volna abban a helyzetben, hogy megtörje a keleti veszélyt, akkor a birodalom és rövidesen utána egész Európa a bolsevizmus martalékká vált volna. 2. Csak a német véderő és a német nép rendelkezik szövetségeseivel együtt elegendő erővel, hogy teljesen kimentse Európát ebből a veszélyből. 3. A késés veszély, rövidesen és alaposan kell cselekednünk, különben késő lesz.

Ismét a romlás démonainak bizonyult a zsidóság

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Göbbels dr. birodalmi miniszter beszéde további részében hangsúlyozta

Pártolja a keresztény ipart!

ne higgyük, hogy a bolsevizmus ha alkalma lenne győzelmesen átvonulni a birodalomra, valahol határainkon megállana. A bolsevizmus célja kimondottan: valamennyi ország és nép bolsevizálása! Az európai hatalmak életük döntő kérdése előtt állanak. Veszélyben a Nyugat! A rohamozó szovjet-hadosztályok mögött már látjuk a zsidó likvidáló parancsnokságokat, ezek mögött pedig feltűnik a terror. Mit akar tenni Anglia és Amerika, ha Európa a bolsevizmus karjaiba zu-

hanna? A világnak nincs más választása, mint a tengely katonai oltalma alatt álló vagy a bolsevizált Európa. Az angol sajtó holnap majd azt állítja, hogy beszédemmel az első béketapogatózó kísérletet tettem. Erről egyáltalán nem lehet szó. Németországban egyetlen ember sem gondol rothadt megalkuvásra, mindenki kemény háborúra gondol. A zsidóság ismét a romlás démonának bizonyult. Ezért érthető a mi zsidópolitikánk. Németország szükség esetén a legradikálisabb rendszabályokkal száll szembe vele. Németország a harc számára legértékesebb nemzeti javát, vért bocsátja rendelkezésre. Európa

többi részének legalább munkáját kellene rendelkezésre bocsátani.

Göbbels miniszter azután beszámolt a már megtett rendszabályokról, kijelentve, hogy Londonban és Washingtonban ne kételkedjenek afelől, milyen fogadtatásban részesítene a német véderő inváziós kísérletüket. Európa bármely helyén próbálkoznának vele. A rendszabályokat a nyári akcióra állítjuk be. Ma munkához látunk, nem törődve az ellenség fenyegetéseivel. Oldalunkon hűséges, megbízható szövetségese társak állanak. Az ellenség nyáron ismét a régi támadó erőben fog bennünket megismerni.

Göbbels miniszter ezután kérdéseket intézett a hallgatóságához: hisz-e a német nép végső győzelmében? — követik-e a Führert? A kérdésekre a tömeg viharos igennel válaszolt. Megkérdezte azután, helyeslik-e a legradikálisabb rendszabályokat a lapitók és sűberek ellen? Helyeslik-e, hogy az aki a háború elen vétkezik, fejt vesztése? — A közönség viharos helyeslése volt a válasz. Beszéde végén kijelentette: A Führer parancsolt, mi követjük őt és rendületlenül hiszünk a győzelemben!

MEGNYILTAK A POKOL KAPUI

és az Apokalipszis lovasai döngetik a földet Keleten szörnyű száguldással. Napról-napra közelednek Nyugat kapuja felé. Ha talán lenne még valaki ebben a mi szép Bástyaházunkban, aki nem tudná, hát hallhatta tegnap este a német nép szónokától a valóságot. Ha volna még valaki itthon olyan, aki nem tudja, hogy mi a kötelessége, ébredjen rá a valóság tényénél, mert itt az utolsó óra.

A nagy veszélyek még nagyobb és a legmegfélemletőbb erő kifejtését követelik mindnyájunktól. Erőtesítésre azonban csak eszmények előttünk ragyogása indíthatja lelkünket és akaratunk által izmainkat, szívünket. Hol keressük, vagy hol keresse az, aki eddig még hotorkál és keresgél tajtékban? Mi az egységes jel „amelyben győzünk”? Erre az örök kérdésre már régen megkaptuk az örök feleletet: a kereszt!

Ez a jel az, amelyben minden magyar egységben forrhat össze. Ez a jel az, amelyet őseink választottak, amelyen aztán máskélezeréves történelmünk kikristályosodhatott és életünk acélkeménységűvé válhatott. Istentől kijelölt és immár 11 évszázada birtokolt helyünkön, a Kárpátmedencében. Ezzel a jelképpel kezünkben, szívünkben vittuk történelmünk harcait mindenkor és mindenütt. Csak egyszer engedjük kiütni kezünkéből ezt a győzelmi jelet 1918-ban. A bennünket aladás idegen fajtság ugyan sokkal előbb, még az 1900-as évek elején megkísérelte, sőt le is vettette egyetlenünk taláról minden magyarok örök egységjelképét Krisztus keresztjét, de láttuk, éreztük, szenvedtük ennek következményeit.

És mikor indult meg a telemelkedés? Akkor, amikor az egyetemes magyarság igazán, őszintén visszatért Krisztus keresztjéhez, 1938-ban. Akkor jelent meg a keresztrendelet, hogy most már szabad kitenni és szabad az egyetemes magyar kereszténység jelvényét mindenkor használni, korlátok és magyarázatok, sőt mellémagyarítások nélkül. És a keresztől ránsugárzó fény felénkragyogott. Felvidékünk egvrésze. Kárpátalja Keletmagyarország, Erdélyünk egytér-

sze, Délvidékünk... visszatért, mert erősen fogtuk, tüztük, tanatizmussal tekintettünk egységes magyar jelképünkre, a hitetsugározó keresztre.

Vészek jöttek tőlünk. Meg kellett markolni újból, mint másfélezeréves történelmünk során annyiszor már a kardot — a kereszt védelmében. És míg hős honvédeink viszik, tüzik a keresztet, itt idebenn fogjon a hit, ne legyen lent a kereszt minél több helyen, mindenütt? Hát hol az erő, hol a hit, hol a reménység győzedelmünk bizonyosságában, ha a még meglévő is elűntetjük, vagy szemünk eie tételét feltételekhez, meg gondolásokhoz kötjük? Meggyőződhetünk róla számtalanszor. S aki eddig még nem győződött meg, menjen el az igazi hősökhöz, a sebesülteinkhez és kérdezze meg, mi adott erőt nekik vérük hullatásához? A kereszt. Nem meg gondolások és vélemények! „Véleményekkel nem lehet dőmt építeni!” Hallják meg ennek az igazságát a ma még tantolgotók. Építeni csak hittel, meggyőződéssel, tanatizmussal lehet. Ők, a mi hőseink, a sebesült honvédek már megtanulták, vérükkel meg is pecsételték hitüket. Belőlünk fogjon el a hit, a meggyőződés ereje? Nem árulás lenne-e ez? Mit érdemelünk mi, akik még itthon lehetünk, ha kicsavarnók kezűkből a legerősebb fegyvert, amely győzelmünk egyetlen záloga, a keresztet, a hitet jelképező, a bizalmat fenntartó, a győzelmet jelentő? Félre ezekkel a gondolatnak is rettentő feltételezésekkel. Nem és ezerszer nem! Mi itthon érces talat, gigászi sziklát, óriási hitáradatot emelünk, mert erősek vagyunk a keresztrel. Ne törődjünk a kicsinyeskedők okvetellenkedéseivel, mert ez a magyar egység történelmi parancsa. Életünkéről, hitünkéről, meggyőződésünkéről van szó, mindarról, amiért élünk érdemes és élünk kell. Mi ad erőt erre? A kereszt! Mi a gát a pokol kapui ellen? A kereszt! És e jellel egyik kezünkben, karddal, fegyverrel a másikban, kint, házunkban, iskoláinkban, lelkünkben és szívünkben: g y ő z ü k! És a pokol kapui nem vesznek erőt rajtunk!

(Kis)

MAGYAR HŐSÖK

Gasparin Emil szakaszvezető

Kiemelkedő hősiességével tünt ki a Don-menti harcokban Gasparin Emil szakaszvezető, egyik gépkocsizó lövész-századunkhoz beosztott páncéltörő ágyúszakasz lövegparancsnoka.

A szeptember eleji váltakozó sikerű küzdelmekben az ellenségnek sikerült egyik gépkocsizó lövész-századunk háta alá kerülnie s azt bekerítéssel fenyegette. Ennek a századnak támogatására kirendelt páncéltörő löveg parancsnokaként harcolt Gasparin szakaszvezető. Ez lövegét nyomban a bekerítő bolsevistákra irányította, ő maga pedig golyószórót ragadva, pusztító tüzzel állotta útját az ellenségnek. Sikerült is részben megsemmisítenie, részben szétszórni ezeket a megkerülő ellenséges erőket. Ennek megtörténte után még üldözöbe is vette a szétugrasszott bolsevistákat s azokat mindaddig üldözte, amíg tüzével elérhette őket. Eközben megszáditott hét honvédet, akiket a bolsevisták az előbbi harcokban elfogtak.

Gasparin szakaszvezető hőiesen harcolt a Sztorozsevoje mellett szeptember derekán lefolyt küzdelmekben is, amelyeknek végén egy ellenséges harcocsival vívott közelharcban páncéltörő lövege mellett hősi halált halt.

Szomolányi László őrmester

Fáradhatatlan küzdő szellemével és vakmerő bátorságával vívta ki előjárói és bajtársi elismerését a szovjet ellen vívott harcokban vitéz Szomolányi László őrmester, páncéltörő gépkocsiparancsnok.

A páncélgépkocsizakasz, amelyben járművének parancsnokaként harcolt, veszedelmes felderítő feladatot végzett s ennek végrehajtása után visszatérőben volt, amikor ellenséges harcocsikkal került szembe. A magyar páncélgépkocsizakasz gyengébb fegyverzetére ellenére is elszántan felvette a küzdelmet és szakadatlanul harcolva folytatta útját.

Eközben a páncélgépkocsi-szakasz parancsnokának járművét súlyos találat érte, amelynek következtében megbénult. Bár az állva maradt páncéljárművet az ellenséges harcocsik a legnehezebb tűz alá vették, Szomolányi őrmester habozás nélkül annak segítségére sietett s a sérült jármű mellé hajtván, átemelte magához sebesült parancsnokát, valamint a használhatatlanná vált páncélgépkocsi kezelőit. Ennek megtörténte után, állandóan küzdve, lassan visszavonult. Mielőtt azonban kiért az ellenséges harcocsik lőtávólából s biztos helyen tudta bajtársait s járművét, egyik kezelőjével önként vállalkozott arra, hogy avalszerrerrel megkísérli a kilőtt páncélgépkocsi műszereinek és értékesebb berendezéseinek megmentését. Nagy ügyességgel meg is közelítették a páncélos járművet, azonban az ellenség üldözésében két löveget is tüzelőállásba hozott és ezek tüzével megakadályozta a vállalkozás sikeres befejezését. Ebben a tűzben a Szomolányi őrmester kíséretében volt páncélgépkocsivezető is súlyosan megsebesült. A hősiellő őrmester elhárította vette öntudatlan állapotban lévő bajtársát és szakadatlan ellenséges tűzben mintegy három kilométernyi távolsághál visszahozta őt szakaszához.

Kávészakokban és vendéglőkben kérjétek a "MAGYAR LAPOK" at.

Kétezeröttszáz pengő a ruházati iparosok honvédestélyének tiszta bevétele

Február 28-án újabb műsoros estet rendeznek

Nagyvárad. Saját tud. A ruházati iparosok legutóbb megtartott vezetőségi gyűlésén Kovács Antal ügyvezető elnök beszámolt a Vöröskereszt és a Főméltóságú Asszony akciója javára rendezett „Iparos Honvédest” anyagi és erkölcsi sikeréről. Kovács Antal örömmel állapította meg, hogy annak anyagi, de főként erkölcsi sikere túlnőtt a megszokott kereteken. Felolvasta felsőbb hatóságoktól és érdekképviseleti szervektől jött elismerő sorokat. A Selyem és Fonal Rt. később beérkezett sorai és 300 pengős adománya fényesen igazolják a ruházati iparosok estjének sikerét. Az eddig elszámolt 2200 pengő így 2500 pengőre emelkedett.

A ruházati iparosok vezetősége ezúton is hálás köszönetét tolmácsolja az esten szereplő színművészeknek, a városi vasut zenekarának s Bor-nemisza Zoltán karnagynak, továbbá a szereplőgárda minden tagjának.

Az elért siker a vezetőséget arra készítette, hogy folyó hó 28-án egy műsoros tea-estet rendezzen az ipartestület nagytermében a sebesült katonák segélyezésére.

Március végéig halasztást lehet kérni az adóvallomások beadására

Frontszolgálatosok vallomását számszerű kimutatás nélkül is elfogadják

A Budapesti Közlöny mai száma közli a jövedelem- és vagyonadó, valamint az általános keresetiadó 1943. évi kivetése tárgyában kiadott 66.000/943. VII. számú pénzügyminiszteri rendeletet. A rendelet általában fenntartja az 1943. évre is azokat az eljárási szabályokat, amelyek az 1942. évi jövedelem- és vagyonadó, valamint általános keresetiadó kivetésében érvényben voltak.

Aki a bevallását a most kiadott rendelet intézkedéseinek szem előtt tartásával február végéig nem tudja elkészíteni, az a bevallás beadására az adóhivataltól március végéig terjedő időre halasztást kérhet. Ennél messzebbmenő halasztásért a pénzügyigazgatóságokhoz kell fordulni.

A kivetési körrendelet figyelemmel van a területi szolgálatot teljesítő katonákra. Az ilyen személyek helyett a meghatalmazottjuk által beadott bevallást akkor is számszerű bevallásnak kell tekinteni, ha abban a jövedelem- és vagyonértékek bevallása helyett csak a jövedelemforrásokat és a vagyontárgyakat jelölték meg. Azoknál az adózóknál pedig, akiknél az 1942. évi általános kereseti adót, illetőleg a jövedelem- és vagyonadót hadbavonulás miatt való engedés címén törölték, az adóhivatalok kötelesek a rögzített adóalapot felmondani azért, hogy a honvédelmi szolgálat miatt beállott jövedelemcsökkenést az új kivetésben megfelelően figyelembe vehessék.

Minden sebesültnek szánt adományt a Vöröskereszt irodájába kell beadni

Fehér kórházi ágyakat kér kölcsön a hadikórház

Nagyvárad. Saját tud. Minden dicsőretet megérdemel az az áldozatkészség, amellyel a város és a környék lakossága a hadikórház sebesültjeit ellátja. A környékbéli községek olyan értékes adományokkal támogatják a hadikórházat, amelyekre a legnagyobb szükség van s amelyeket egyébként csak nagyon nehezen tudnának beszerezni.

A város egyesületei, közületei, de a magánosok is a szeretet találékonyságával és ötletességével sietnek a sebesült segítségére. Már több ízben adtunk hírt a szeretet ilyen megnyilvánulásáról. A hadikórház ügymenetének zavartalanítása és az adományok igazságos, észszerű elosztása érdekében azonban szükségessé vált, hogy az összegyűjtött, rendezett és a szétosztást a Vöröskereszt Iroda központilag végezze. Ezért a hadikórház parancsnoksága kéri az adakozó közönséget, hogy minden adományát, juttatását a Vöröskereszt irodájába vigye. Nem kell külön indokolni, hogy milyen nehézséget okoz az a'landó látogatók fogadása, vezetése. Olyan nagy intézménynél, mint a hadikórház, csak pontos napirenddel lehet biztosítani a zavartalan ügymenetet. A közönség bizonyára megérti a parancsnokság kérését és teljes mértékben alkalmazkodni fog hozzá.

A Vöröskereszt iroda pontosan elosztja az adományokat. Ezt sokkal jobban megteszi, mint a közönség, amely nem tudhatja, hogy az előző adományokat kik kapták s így előfordulhat, hogy egyesek sokat kapnak, mások pedig semmit.

Ugyancsak lapunk útján kéri a Vöröskereszt irodája hogy fehér kórházi ágyakat ajánljanak fel a hadikórház számára. Felajánlásokat a Vöröskereszt irodája fogad el (Szaniszló utca 14.).

Az angol meghal, de a teát nem hagyja!

A brit közellátási minisztérium hosszas tárgyalások után kénytelen volt beleegyezni a tea árának emelésébe. Soha még ilyen zúgolódással nem fogadtak rendeletet Angliában, mint ezt, mert a tea még a háboruban is az angolok nemzeti itala maradt, hiszen csekély térfogata miatt a teherhajókat sem veszi nagyon igénybe. Ha már a tea drágább lett, akkor sok minden más is megdrágul — mondják most Angliában. Közben kiderült, hogy a kormány eddig is évenként kerek 90 millió pengőt, sőt tavaly már 160 millió pengőt adott ki a tea árának rögzítésére. Ezzel kapcsolatban érdekes megjegyezni, hogy az angol kormány évente több milliárd pengővel járul hozzá, hogy a rögzített árakat fenn lehessen tartani. Ezt persze nem lehet a végtelenségig folytatni. Már is mutatkoznak jelek, hogy a brit árpolitika ingadozik, a mesterségesen felépített kártyavár összeomlani készül, tehát a munkabérek és fizetések alapja lejtőre jut, ha sürgősen nem segítene nek rajta újabb intézkedéssel.

Nagy érdeklődés előzi meg a Nagyvárad Sport Egylet teaestjét

Nagyvárad. Saját tud. Már hírt adtunk arról a nagyszabású jótékony célú teaestéről, amelyet Várad legrégebbi sportegyesülete rendez f. hó 20-án, szombaton este 5 órai kezdettel a Pannonia étterem újonnan átalakított gyönyörű helyiségeiben.

A mai rendkívüli viszonyok nem alkalmasak arra, hogy a régi békebeli NSE-bálok fényében rendezze meg az egyesület hagyományos bálját, de a mai világégésben jobban, mint bármikor szükség van az együvértartozás, a hazafiasság és családiaság ápolására.

Az NSE agilis vezetősége ezen feladatot tartja szem előtt, amikor a nemes magyar sport ápolása mellett a magyar társadalmi kapcsolatok megerősítését is célul tűzi ki és a magyar ifjúságot sportbajtársi szellemben neveli.

A szombat esti teaestélyen találkozói ad egymásnak városunk sporttársadalmának színe-java. Az estély teljesen zártkörű, azon csak meghívottak vehetnek részt. Meghívók még igényelhetők az NSE irodában (Katolikus Kör) ma este 7 és 8 óra között.

Ne légy kíváncsi — mert fogházba kerülsz

Nagyvárad. Saját tud. Horváth István telegdi levélhordó kíváncsi lett rá, hogy mit tartalmaz az egyik csinos községbeli özvegyasszony levele. A levelet felbontotta és elolvasta. A névtelenül írt levél a szépaesszonnal kapcsolatban rendkívül kényes dolgokat tartalmazott. A levélhordó „indiszkrécioja” folytán a levélben írt dolgok kitudódtak s a fiatal özvegy, aki joggal sértve érezhette magát, eljárását indítatott a levélhordó ellen. A nagyváradai törvényszék Horváth Istvánt 2 hónapi fogházbüntetésre ítélte, az ítélet végrehajtását azonban 3 évi próbaidőre felfüggesztette.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SZKOLÁGI DEKSÓ-UTCA 5 SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 38.40.
félre 19.20, egy óra 3.20 pengő.
(Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
Kéziratokat nem adunk vissza

**ATKÖLTÖZÖTT A TABORI POSTA
TUDAKOZÓ IRODÁJA.** A MTI jelenti:
A tabori posta tudakozó irodája Buda-
pest, Aréna-u. 24. szám alá költözött.

**MEGKIVÁNJÁ A SZLOVÁKIAI MA-
GYARSÁG, HOGY JOGAIT TISZTE-
LETBEN TARTSÁK.** Pozsony. (Bud.
Tud.) Esterházy János gróf, a szlovák-
iai Magyar Párt elnöke a főrevi szer-
vezet ülésén mondott beszédében han-
gozott, hogy a magyarság kisebbéi
sorsa Szlovákiában a multban is nehéz
volt, de a folyó év még nehezebbnek
indult. A szlovák kormánynak igen
nagy a felelőssége, ha az alkotmányban
lefektetett jogokat megtagadja. A ma-
gyarság megkívánja, hogy jogait tiszte-
letben tartsák. A magyarság békét hird-
tet minden nemzet felé. Hangzott, hogy
ha a magyar vér jó ahhoz, hogy vérez-
zen az orosz fronton, kell, hogy jó
legyen ahhoz is, hogy egyenlő jogot
élvezzen.

**Papp Lajost megerősítették
polgári iskolai igazgatói minősé-
gében.** A Hivatalos Lap közli,
hogy a m. kir. vallás és közoktatás-
ügyi miniszter Papp Lajos nagyvá-
radi I. számú állami polgári fiúisko-
lai megbízott igazgatót igazgatói meg-
bízásában megerősítette.

**MEGALAKULT AZ ÚJ IRÁNI KOR-
MÁNY.** Istanbul. (MTI.) A NTL jelenti:
Az új iráni kormány megalakult.
Tömegszerecsétlenség történt egy
temetés alkalmával Rómából jelentik:
(MTI.) A Stefani jelenti: Gessapalma
községben tömegszerecsétlenség törté-
nt egy temetésén. Az elhunyt ember
temetésére nagy tömeg gyűlt össze ab-
ban a szobában, ahol a ravatalt fel-
lították. A padló beszakadt és a ravat-
al, valamint az emberek lezuhantak az
alább lévő szobába. 42 ember többke-
vésbé súlyosan megsérült. elodála-
tokképp a halott rokonainak nem törté-
nt semmi sérülésük.

**VISSZÁÉRKEZETT MOSZKVA BA AZ
ANGOL KÖVET.** Stockholm. (MTI.)
A NTL jelenti: Clark, angol nagykövet
visszakerkezett Moszkvába.

Honvédsaladókért. A Pátria idón-
gyár munkásai a Főméltóságú Asszony
akciójára 62 pengőt gyűjtöttek össze és
fizették be szerkesztőségünkhöz. A ne-
metszivi adományt a 180 000 számú
csekkjára befizették.

**VIZSGA NÉLKÜL KAPNAK ÉRETT-
SÉGI BIZONYÍTVÁNYT A HADBA-
VONULT FINN DIÁKOK.** Helsinki.
(MTI.) A hadbavonult finn középisko-
lások az idén vizsga nélkül kapják meg
az érettségi bizonyítványt.

Cipészipari hírek. A Nagyvárad és
Vidéke Ipartestület cipésziparosok
szakosztálya, 1943. évi február hó 21-én
vasárnap délelőtt 10 órai kezdettel a
mult évről általános beszámolót, egy-
ben tisztújító közgyűlést tart. A köz-
gyűlés, tekintet nélkül a megjelentek
létszámára, föltétlenül meg lesz tart-
va, amiért is kérjük egy a vidéki, va-
lamint a helybeli összes cipésziparosok
pontos megjelenését. Vezetőség.

**SVEN HEDIN A MÜNCHENI EGYE-
TEM DISZDOKTORA.** Berlinből jelen-
tik: A müncheni egyetem 470 éves
fennállásának ünneplése keretében Sven
Hedint, a világhírű Ázsia-kutatót az
egyetem természettudományi ágazatának
dizsdoktorává avatták. (TFK.)

**Botokkal verték agyon a vőfé-
lyek a lakodalmas vendéget.** A
kárpataljai Utczée községben lako-
dalmat tartottak. Az egyik vendég
Vekulics Péter úgy állított be, hogy
kalapját a zenészek közé dobta. A
vőfélyek ezért felelősségre vonták s
ebből verekezés támadt. Vekulics ar-
cul ütötte az egyik vőfélyt, mire a
három vőfély kihurcolta az udvarra
és ott boxerekkel és botokkal agyon-
verték. A csendőrség a vőfélyeket le-
tartóztatta.

**KATONAI CÉLOKRA ÚJ JÖVEDELM-
MI ADÓT LÉPTETTEK ÉLETBE PA-
LESZTINÁBAN.** Ankara. (MTI.) A Ste-
fani Iroda jelenti: Jeruzsálemből jelen-
tik: A brit hatóságok új jövedelmi adót
léptettek életbe. Az új adóból származó
bevételeket a katonai költségek fede-
zésére fordítják.

Az NSE teaestélyt

szombaton este technikaj okokból a
Pannónia étterem gyönyörűen átalaki-
tott helyiségeiben (bejárat a Gróf
Bethlen István-utcáról) rendezik meg.

**Minden talpaletnyj földet megművel-
nek Franciaországban.** A francia kor-
mány már a fegyverszünet megkötése
után elkezdte a parlagon fekvő földek
megművelését. A legutóbbi eredmények
Észak-Afrikában pedig újabb területek
felhasználását teszik szükségessé. Elő-
ször 1940 augusztusában rendelték el,
hogy 9 évi időtartamra bárki kaphat
földet megművelésre. Ezt 1912 február-
ban oda módosították, hogy ezután
szövetkezetek is részesedhetnek ilyen
földekben. Ilyen alapon tavaly 1600
földbirtokos 40.000 hektár földet mű-
veltek meg. Újabb tervük szerint az
idén további 50.000 hektárt állítanak
be a mezőgazdasági föbftermelés szol-
gálatába, továbbá lecsapolták a Bretá-
gn és Vendée tartományokban levő ha-
talmos mocsarakat is. (TEK)

**KIVÉGEZTETETT A HONVÉD-
TÖRVÉNYSZÉK EGY MUNKASZOL-
GÁLATOST ELSŐTÉTÍTÉS ALATTI
LOPÁSÉRT.** Miskolc. A honvédtörvény-
szék Petroczki György munkaszolé-
lástos, az elsőtétítés ideje alatt elköv-
tett lopásért a honvédségből való ki-
csapás mellett köztételti halálra
ítélte. Az ítéletet csütörtökön délután
végrehajtották. (MTI.)

**Heves bőrvizsketésnél és csalánki-
ütésnél a gyomor- és a béltraktus reg-
gel felkeléskor egy pohár természetes
„Ferenc József” keserűvízzel feltétlenül
kiszájitandó. Kérdezze meg orvosát!**

**AGGASZTÓRA FORDULT GANDHI
ÁLLAPOTA.** (MTI.) A NTL jelenti:
Gandhi egészségi állapota aggasztóra
fordult mondja a csütörtöki orvosi je-
lentés. Bár 9 órát aludt, még sem érzi
magát kipihentnek. A szíve egyre gyen-
sélben ver. Az orvosi jelentést 6 szak-
orvos írta alá. A bombayi kormánynak
Gandhi egészségi állapotáról kiadott
közleménye szerint — mint a brit hír-
szolgálat jelenti — Gandhi állapota
miatt az aggodalom növekszik.

Tessék jegyet váltani!
Kiss manyi, Uray, Pethes, Latabár nagyszerű együttese
TÖKELETES ANTAL
A legmulatságosabb vigiáték a CASINOBAN

BELVÁROSI mozgó
Borcsa Amerikában
Dajka Margit, Mály Gerő, Gózon Gyula, Vaszary
A 2 Benjáminó világművelő utjáról visszatérve, Frici
a pipás öleb. és a ZENTAY duó. A Royal Revü műsorából

**SULYOS PARTIZÁNARCOK DUL-
NAK BOSZNIÁBAN.** Zágrábi lapok fél-
hivatalos tudósításokat közölnek a
boszniai hegyekben folyó tisztogató
harcokról, helységnevek említése nél-
kül. A sűrű ködben német és horvát
csapatok megtámadták a partizánok-
kat és többnap küzdelem után nagy
hóviharban rohammal elfoglalták a
partizánok egy megerősített hegyi ál-
lását. Nagybobb mennyiségű zsákmányt
ejtettek. A foglyok kijelentése szerint
a partizánok vesztesége igen érzékeny
és súlyos nehézségeket okoznak nekik
mind nagyobb számú sebesültjeik,
akiket nem tudnak ápolni. A bandi-
ták mindent megkísérlelnek, hogy a
körük font gyűrűt áttörjék. A parti-
zánok ellen folyó hadműveleteket
több hullámban légi alakulatok is se-
gítették. (MTI.)

Gyapottermelés Olaszországban. Ró-
mából jelentik, hogy Olaszország a
mult évben 17.000 tonna gyapotot ter-
melt. A gazdasági körök véleménye
szerint ezt az eredményt a talajjavítás-
sal nyert területek kihasználásával je-
lentősen növelik a jövőben, az albán
termelést pedig legalább évi 25.000 ton-
nára fokozhatják. (TEK)

A DOHÁNY AROMÁJA. A Búvár
februári száma írja: Kissling vizsgál-
tai szerint a dohányfüstben bizonyos
„dohánygyanták” szerepelnek s nagy-
ban hozzájárulnak a dohányfüst zam-
matának kialakításához. A dohán-
gyanták összetétele közelebbről nem
ismeretes. Közöttük legfontosabb a
barna. olajszerű, igen kellemes illatú
„tabakoresen”, amely a dohányfajták-
ban mélféltől kb. hat százalék között
ingadozik. A gyanták mellett illanó
dohányolajok és aromás bomláster-
mékek is szerepelnek. Az aroma ér-
vényrejtására nagy befolyással van
a dohány égése; ha rosszul ég a do-
hány, a keletkező kátrányos termék
kerontják a dohányfüst aromáját.
Ez okból nem mindegy, milyen ned-
ves vagy száraz a dohány.

**A japán mezőgazdasági termelés fel-
adatal.** Tokióból jelentik: A földműve-
lésügyi miniszter nyilatkozata szerint
a japán agrárpolitika célja az önellá-
tás Ó-Japán területén belül. Legfonto-
sabb feladat tehát a rizstermelés foko-
zása. habár a legutóbbi termés is ki-
váló volt, aztán a burgonyatermelés
ugy az állatás, mint az alkohol és bu-
tanológártás biztosítása miatt. Fontos
a növényi fehérjében gazdag szójabab,
végül — egyelőre kis mértékben ugyan
— a kender termelése is. A miniszter fi-
gyelmeztette a mezőgazdákat, hogy az
idén kevesebb műtrágya áll rendelkezé-
zésükre, mint eddig. (TEK)

Folyik a pénz Észak-Amerikában. Az
„American Bankers Association” de-
cember közepén közzétett jelentésében
olvashatjuk, hogy az Egyesült Államok
421 legnagyobb bankja 1942 szeptember
végéig összesen 3.035 millió dollárt
hitelezett fegyverkezésre. Átlagosan vé-
ve a bankok egyenként 12 millió dol-
láros hitelt nyújtottak, az érte járó ju-
talékból pedig jobbnál-jobb üzleteket
költhetnek az USA háborus gazdálko-
dása keretén belül. (TEK)

**EVANGÉLIKUS ISTENTISZTELE-
TEK HELYE ÉS IDEJE.** Műntán Ma-
terny Imre ny. főceperes, a nagyvárad
evangélikus egyházközség nyugalomba-
vonult lelkipásztorja a mult heten csa-
ládjával együtt az ideiglenes lakásul
szolgáló tanácsteremből a nyugdíjas lel-
készek és lelkészözegek részére épít-
tett lakásba költözhetett át, a vasárnapi
istentiszteleteket az egyház az enyhébb
idő beálltáig az iskolaépületben levő
tanácsteremben fogja megtartani (gr.
Csáky István u. 26.). A zsúfoltság el-
kerülése végett vasárnap délelőttként
két istentisztelet lesz: fél 9 órakor az
ifjúság részére és 10 órakor a felnőtt
egyháztagok részére. A fűtött taná-
csteremben tartandó istentiszteletekre
szeretettel hívja és várja az egyház
minden egyes tagját.

Az NSE teaestélyt
szombaton este technikaj okokból a
Pannónia étterem gyönyörűen átalaki-
tott helyiségeiben (bejárat a Gróf
Bethlen István-utcáról) rendezik meg.

**Egyiptom pénzforgalma a háboru
Egyiptom pénzforgalma a háboru kitö-
résekor még csak 15 millió, 1941 októ-
berében 52 millió és 1942 októberében
már 80 millió egyptomi font volt. 1943
januárjában a pénzforgalom kerek 100
millióra növekedett, vagyis a háboru
kezdeté óta meghatszorosozódott. (TEK)**

Mi lesz Argentina gyümölcsével? Az
angolszász hajótörhiány az argentin
gyümölcskivitelen is súlyos válságot
okozott. A gyümölcsstermelők egyesüle-
te kétségbeesett segélykiáltással for-
dult Castillo elnökhez: „Mi lesz Argen-
tina gyümölcsével?” Rionegro, Mando-
za és Sanjuan vidékén ezer meg ezer
láda alma, körte és szőlő hever a rak-
tárakban. Ha nem jön segítség, mind
megromlik és mintegy tízezer család
gazdasági helyzete válik bizonytalan-
ná. 1939-ben 52.000 tonna frites gyümölcs
került kivételre, 1942-ben pedig már
csak 18.000 tonna! (TEK)

JÓ SZOMSZÉDOK
— Sajnálom, szomszéd, hogy a tyúk-
jaim tönkreteszik a kertedet.
— Nem baj. A tyúkám ma reggel tép-
te szét a tyúkjaidat.
— Széltépte? Na hallistennek, mert a
lovam épp most gázolta el a kutyádat.

Folyóirat-szemle

A „Városok Lapja”

február hó 15-én megjelent száma első helyen közli Hankis János dr.-nak a magyar városi kultúra ügyében írt tanulmányát. Tanulmányában Hankis János dr. foglalkozik a magyar város nemzeti és kulturális megnyilatkozásaival és kéri a városok vezetőit, hogy fokozzák a kulturális egyesületek anyagi támogatásának kereteit. A Városok Lapja e száma közli Pálffy Budinszky Endrének érdekes kortörténeti cikkének folytatását is, amelyben Szegednek, a nagy ár- víz utáni újjáépítésével kapcsolatos városrendezési programját ismerteti. Városrendezési szempontból ugyancsak érdeklődésre tarthat igényt az az ismertetés, amely Nagybanjának városrendezési feladatait közli. Ezzel kapcsolatban rendkívül értékes képek kerülnek a Városok Lapjában közlésre.

A hivatalos részben közlésezi a Városok Szövetsége a belügyminiszternek leíratát az anyakönyvi díjak kezelése tárgyában. Ismerteti a hivatalos rész azokat a törekvéseket, amelyeket a Szövetség a városok pénzügyi egyensúlyának biztosítására a horgfogyasztási adó felemelésére végzett és közli annak a rendeletnek kivonatát, amely a városoknak a horgfogyasztási adó felemelését megengedi. Gazdag anyag van ezenfelül a Városok Lapjában a Városkultúra. Városaink és az idegenforgalom, továbbá a Mi újság a városokban? című rovatokban.

RÁDIÓ

SZOMBAT, FEBRUÁR 20.
Budapest I.

- 5.40 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 6.40 Ebresztő, Torna.
- 7.00 Hírek, Közlemények, Reggeli zene
- 10.15 Székesfővárosi Tűzoltózenekar.
- 11.15 Johann Sebastian: Bach: D-dur.
- 11.40 A Közellátásügyi Minisztérium rádióelőadása.
- 12.10 Illiczky László szalonzenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 A Rádiózenekar műsorából.
- 15.15 Rádiózenekar.
- 16.00 Imre Sándor dr. előadása.
- 18.00 Simor Erzsébet csevegése.
- 18.10 Szimfonikus zenekar.
- 18.20 Hangképek innen-onnan.
- 18.05 Az Operaház előadásának közvetítése. A főméltóságú vitéz Horthy Miklósné védnökségével, honvédecsaládok támogatására alakult mozgalom javára rendezti a M. Kir. Operaház és a Magyar Operabarátok Egyesülete: Garabonciás.
- Az első felvonás után: Látogatás Lehár Ferencnél.
- 21.20 Berg Lili zongorázik.
- 22.10 Farkas Jenő cigányzenekara muzsikál. Mindszenti István énekel.
- 22.50 Tánccene.

Budapest II.

- 19.05 Mezőgazdasági félóra.
- 19.25 A Forrai kamarakórus.
- 21.20 Csapody Csaba dr. előadása.
- 20.45 Ravel: Daphnis és Cloe — z.v.l.

Kereszténymagyar

keresztény

magyarnál vásárol

Műkedvelő előadást rendez a Nagyvárad Levente Egyesület 13-ik levente csapata

Nagyvárad. A Nagyvárad Levente Egyesület 13-ik levente-csapata f. hó 19-én és 20-án este félhat órai kezdettel leventék és diákok részére. 21-én, vasárnap délután 5 órai kezdettel a nagyközönség részére műkedvelő előadást rendez a Római Katolikus Leventeegylet gróf Teleki Pál utca 9. sz.

alatti helyiségében. Előadásra kerül az Iglói diákok című négyfelvonásos daljátéka. Az előadásokon belépődíj nincsen, csupán a műsor megváltása kötelező. Az előadás tiszta bevételét a leventék jóléti intézményei javára fordítják.

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájc anker **Ács Tihor.** Széchenyi tér 6.
Órák vétele, eladása, szakszerű alakítása, javítása

Öt hónapi fogházat kapott egy orgazda

Nagyvárad. Saját tud. Cseh Márton nagyvárad lakos orgazdaság büntetével vádolva került a nagyvárad törvényszék dr. Rozsly István egyesbírája elé. A vádirat szerint a vádlott nagyobb mennyiségű lopott fehérneműt vásárolt s általában vakmerően minden gyanus

holmit megvett, ami nem igaz úton került eladásra. A bíróság a megrögzött orgazdát dr. Dutkay István királyi ügyész vádbeszéde után bűnösnek mondtotta ki orgazdaság büntetésében s ezért jogerősen 5 hónapi fogházbüntetésre ítélte.

Férfiruhákat, használtakat legjobban árón vehet, eladhat

MOLNÁR

használatra üzletében Bémer-tér 1. (udvarban.) Hívásra házhöz jövök.

Szegény asszonyt lopott meg — 8 hónapi börtönt kapott

Nagyvárad. Saját tud. Csolta Sándor nagyvárad alkalmi munkás a napokban betört egy „földhözragadt” szegény asszony lakásába s onnan a szerencsétlen nőnek minden pénzecekjét, összesen 56 pengőt ellopott. A nagyvárad tör-

vényszék dr. Rozsly István egyesbírája, dr. Dutkay István királyi ügyész vádbeszéde után Csolta Sándort 8 hónapi börtönbüntetésre ítélte. Az ítélet jogerős.

SZINHÁZ

A színházi iroda közleményei:

Péntektől: ÉVA, Lehár Ferenc nagyoperettje

Pénteken este premier-bérlésben újítja fel a társulat Lehár Ferenc gyönyörű muzsikájú nagyoperettjét, az „Éva“-t, Daniss Győző rendezésében. Eredeti kiállítás. Főszereplők: Márffy Vera, Jurik Julcsi, Benkő Béla, Pákozdy Ferenc és Mikes Béla. Szombaton este A-bérlés, vasárnap délután és este rendes helyárrakkal bérlésűnet.

A kolozsvári Nemzeti színház operai tagozata két napos vendégjátéka a színházban. Hétfőn este fél 7 órai kezdettel a „Sevillai borbély” kerül színre Endre Béla karnagy vezényletével, kedden este pedig Vaszy Viktor főzeneigazgató vezényletével Puccini: „Pillangó kisasszony” című operája van műsoron. Teljes kolozsvári zenekar. Felemelt helyárrak. Jegyek elővételben a színházi pénztárnál.

Szombaton délután negyed 4 órai kezdettel az idény legnagyobb színházi sikere, a „Bolond Ásvayné” Hotty Évával kerül színre filléres helyárrakkal.

Szerdán este a legnagyobb operett siker, a „Vén diófa” eredeti szereposztásában van műsoron. Filléres hely-

árrak. Jegyek már válthatók a pénztárnál.

Előközületeben: MARIA FÖHAD-NAGY.

HETI MŰSOR:

Pénteken este: Éva. — Premier-bérlés.

Szombaton d. u.: Bolond Ásvayné

Szombaton este: Éva. — A-bérlés

Vasárnap délután és este: Éva.

Hétfőn este fél 7 órakor: Sevillai borbély.

Kedden este fél 7 órakor: Pillangó kisasszony.

Szerdán este: Vén diófa.

Juhászbotl agyonütött egy cigányasszonyt. Balog Józsefné barabási cigányasszony el akart vinni egy döglött juhot Badák János juhász akoljából. A cigányasszony és a juhász között közben szóváltás támadt, aminek során a férfi juhászbotjával úgy fejbesszujtotta az asszonyt, hogy az rögtön meghalt. A juhászt letartóztatták.

Szolgálatos gyógyszerárak:

V. CSOPORT:

KLEOPATRA gyógyszerár Kossuth Lajos-utca 2. (Barla Dezső) 15-15.

CSILLAG gyógyszerár, Mussolinij-tér 3. (E. Csapó Z.) 25-51.

MATYÁS KIRÁLY gyógyszerár, Szi János-u. 50. (Ajtay G. Gyula) 21-31.

SZENT ANTAL gyógyszerár, Garji-czy-u. 14. (Atlasz Lajos) 13-55.

A gyógyszerárak éjjeli szolgálatát szombat reggeltől a következő szombat reggelig tart.

APRÓHIRDETÉSEK

Adás-vétel

Briliánsot, aranyat, ezüstöt veszek Viktor ekeszerész, Rákóczi-ut 3. 350

Aranyat, ezüstöt, briliánsot vásárol Tarján orás-ekeszerész, Rákóczi-ut 8, 185

Eladók regények. Dr Baditz, Miskolc 611

Kő, vagy vasbetétes, középnyagságu vasalót megvételre keresek. Címét a kiadóba kérek. 285

Ingatlan

Ingatlanl veszek készpénzért és életfogytiglani életjáradékért. Ajánlatokat „Sürgős” jellegre a kiadóhivatalba kérek. 292

Állást nyec

ARPAD vezér ut, Nilgesz telep és Velenec környékén lakó lapkihordókat felvesszünk. Jelentkezés a Magyar Lapok kiadóhivatalában.

Kántort keres a nagyvárad római katolikus székesegyházi plébánia. A kevés elfoglaltságu állás főleg nyug. kántortanonnak megfelelő. Ajánlatokat Nagyvárad, Pázmány Péter-utca 7. sz. címre kérünk. 290

Anyagismerettel rendelkező tisztviselőt (nőt), legalább 4 középsikolával, de lehetőleg érettségivel keres azonnali belépésre itteni iparvállalat. Sajátkezűleg írt ajánlatok életrajzzal és fizetési igények megjelölésével „Öskeresztény munkaerő” jellegre a kiadóhivatalba kéretnek. 295

Irodai munkában jártas, gépirni tudó nőt, vagy férfit és egy takarítónőt azonnali belépésre keres a Rimánóczy-szalóda. 293

Különféle

Paragázzal poloskát, molyt, petét mindenből felelősséggel irtja. Csutorás Szigligeti-u. 7. Telefon 14-21. 664

VARRÓGÉP javítása, alkatrészek Jakab műszerésznél, Kossuth-utca 5.

„Könyvelési szanatorium”. Könyvelését, levelezését, mérlegét, adó és OTI ügyét, felelősség mellett, jutányos áron elkészíti és rendben tartja. Órák könyvelést is vállal. Gróf Teleki Pál-utca 24. Meghívásra, személyes megbeszélésre megyünk. 294

Elveszett

Elveszett 2 darab ártány süldő, farán erős piros jel. Nyomra vezető 20 P jutalmat kap. Gróf Csáky-utca 89. 296

KIADÓTULAJDONOS:

SZENT LÁSZLÓ-NYOMDA R.T.

75-és felelősségteljesítő: Felelős kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc Szent László-nyomda R. T. igazgatója

Készült a Szent László-nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilágyi Dezső-utca 5. szám.